

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สัมมนาการจำหน่ายหนังสือจากบัญชีลูกหนี้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 186 พ.ศ. 2534 , กรุงเทพมหานคร : International Consulting Network , พ.ศ. 2535.

บทบาทของธนาคารพาณิชย์กับการพัฒนาประเทศ , เอกสารภาษีอากร ปี 14 ฉบับที่ 168 , กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) , กันยายน 2538.

กัลยา กาญจนวิสุทธิเดช , มาตรการในการให้ความคุ้มครองต่อผู้ฝากเงินของธนาคารพาณิชย์ , ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : พ.ศ. 2520.

กาญจนา นิมมานเหมินท์ , กฎหมายภาษีอากร , คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , พ.ศ.2533.

ไกรยุทธ ชีรตยาคินันท์ , ทฤษฎีภาษีเงินได้ และ ภาษีเงินได้ของไทย , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล , พ.ศ. 2521

_____ . , หลักการวิเคราะห์ภาระภาษี ฉบับพิสดาร , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด , 2525.

กำชัย จงจักรพันธ์ , คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ระยะเวลา และอายุความ , กรุงเทพมหานคร : มิตรนราการพิมพ์ , พ.ศ. 2535

จันทร์เพ็ญ จาปะเกษตร์ , เอกสารประกอบการสอนสินเชื่อและการเรียกเก็บเงิน , ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : พ.ศ. 2525

จินตนา สุนทรธรรม , ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีอากรค้า และอากรแสตมป์ , กรุงเทพมหานคร : บริษัทลีฟวิ่ง จำกัด ศูนย์หนังสือเชียงใหม่ , พ.ศ. 2531

ชวินทร์ ลาภพิทักษ์พงษ์ , ปัญหาการกำหนดรายได้ , ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : พ.ศ. 2536

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม , “นโยบายภาษีอากรกับหน้าที่ในทางเศรษฐกิจของรัฐบาล” , วารสารกฎหมาย ฉบับ
ที่ 1 ปีที่ 15 กรุงเทพมหานคร : มีนาคม 2528.

_____ . , “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียภาษีกับรัฐ” บทบัณฑิต เล่มที่ 41 ตอนที่ 3 - 4 ,
กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. 2527.

_____ . , “ลักษณะพิเศษของประมวลรัษฎากร” , วารสารกฎหมาย ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 ,
กรุงเทพมหานคร : กรกฎาคม พ.ศ. 2531

_____ . , “หลักเกณฑ์ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล” , วารสาร
กฎหมาย ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 : 2532 และ สรรพากรสาส์น ปีที่ 36 ฉบับที่ 12 : 2532.

_____ . , “การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี แตกต่าง กับการคำนวณกำไรสุทธิตามหลักบัญชี
อย่างไร” , วารสารกฎหมาย ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 , กรุงเทพมหานคร : กรกฎาคม -
พฤศจิกายน 2529.

_____ . , “ธนาकारพาณิชย์กับการตัดหนี้สูญ” , สรรพากรณ์ ปีที่ 37 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน
กุมภาพันธ์ : 2533

_____ . , “เจาะลึกวิธีการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ เพื่อประโยชน์ในการเสียภาษี” , นิตย
สารกระทรวงยุติธรรม ดุลพาห เล่มที่ 3 ปีที่ 40 : พฤษภาคม - มิถุนายน 2536.

_____ . , ภาษีเงินได้นิติบุคคล , กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์นิติธรรม จำกัด ,
พ.ศ.2538.

_____ . , ภาษีเงินได้นิติบุคคล ฉบับประยุกต์ , กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน
จำกัด , พ.ศ. 2537.

ชรินทร์ พิทยาวิวิธ , การบริหารบริษัทเงินทุน , กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด , พ.ศ. 2535.

คูสิดา บุตรทวี , การบริหารสินทรัพย์ กับ การทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย , คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : พ.ศ. 2533.

ธีรศักดิ์ เสงวีจิตร , ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี , ภาควิชา นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : พ.ศ. 2537 .

ธรรมนิติ , การบัญชีภาษีอากร , บริษัท สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด , 267/1 ถนนประชาราษฎร์ สาย 1 บางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 : บริษัท ดีไลท์ จำกัด , พ.ศ.2534

_____ . , การบริหารบัญชีลูกหนี้และการตัดหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ , บริษัท ธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร จำกัด , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บริษัท ดีไลท์ จำกัด , พ.ศ. 2532.

นภพร เรืองสกุล , การกำกับธนาคารพาณิชย์ หนังสืออนุสรณ์ นายอดุล กิสรวงศ์ , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ , พ.ศ. 2529

นักศึกษาเก่าพาณิชยศาสตร์และการบัญชี , สมาคม , “การอบรมภาษีอากรสำหรับสถาบันการเงิน” , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์ , พ.ศ. 2525

นักศึกษาเก่าพาณิชยศาสตร์และการบัญชี , สมาคม , “เอกสารประกอบการสัมมนา รายจ่ายที่หักได้ตามประมวลรัษฎากร และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากอนุสัญญาเว้นการเก็บภาษีซ้อน” , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ , พ.ศ. 2523

ปรีชา พานิชวงศ์ , กฎหมายล้มละลาย , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์ , พ.ศ. 2530.

พยอม สิงห์แสนห์ และ นรีนุช เมฆวิชัย , การบัญชีการเงิน , 469 ถนนพระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 : สำนักพิมพ์ ชวนพิมพ์ , พ.ศ. 2537

พิเศษ เสตเสถียร , กฎหมายหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ , คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ นิติธรรม , พ.ศ. 2537

พิภพ วีระพงษ์ , การคำนวณกำไรสุทธิ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 65 ทวิ , 65 ตี ,
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ , พ.ศ.2538.

พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา , “การจำหน่ายหนี้สูญของลูกหนี้รายย่อย” , สรรพากรศาสตร์ ปีที่ 40
ฉบับที่ 12 , โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ : ธันวาคม 2536

พรพรรณ เอกเผ่าพันธุ์ , หลักการบัญชีเบื้องต้น , กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สำนักพิมพ์
พีลิสต์เซ็นเตอร์ , พ.ศ. 2535

ไพจิตร โรจนวานิช , ภาษีสรรพากร คำอธิบายประมวลรัษฎากร , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สาม
เจริญพานิช , พ.ศ. 2530

มานะ พิทยาภรณ์ , คำอธิบายประมวลรัษฎากร ภาษีเงินได้นิติบุคคล , กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. 2531.

เมธากุล เกียรติกระจาย , ทฤษฎีการบัญชี , กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์ , พ.ศ. 2529.

รวีวรรณ ไชยบุตร , การประเมินและสอบทานสินเชื่อกองธนาคารพาณิชย์ , ภาควิชาการบัญชี คณะ
พาณิชย์ศาสตร์.และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : พ.ศ. 2520

วารี หะวานนท์ , การบัญชีธนาคาร : การปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์ , กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้น
ส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ , พ.ศ. 2534.

วิจิตร สุพินิจ , “ การพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาค ” , เอกสารการ
อบรมหลักสูตรการธนาคารกลาง 2 , กรุงเทพมหานคร : วันที่ 15 ตุลาคม 2535.

วิโรจน์ เลาะห์พันธุ์ , บัญชีภาษีอากร , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ , พ.ศ. 2521

วิทย์ ดันตยกุล , กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร , กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. 2530.

- ศักดิ์ สอนองชาติ , คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ระยะเวลา และอายุความ , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ , พ.ศ. 2524
- ศุภรัตน์ ควัฒน์กุล , ทฤษฎีภาษีเงินได้นิติบุคคล (เอกสารประกอบการสอน กฎหมายภาษีอากร 1) , นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร , พ.ศ. 2527
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์ , การปรับปรุงงบการเงินเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล , กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ ธรรมนิติ จำกัด , พ.ศ.2535.
- สุนีย์ ชัยภิญโญ , ความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชี กับ ประมวลรัษฎากรในการคำนวณกำไรสุทธิของ นิติบุคคล , ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532
- สม อนร์พยุง , “ข้อสังเกตในการตีความกฎหมายภาษีอากร” , บทบัณฑิต เล่ม 38 ตอน 3 , กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. 2524
- สมใจ ประสงค์ , การควบคุม และตรวจสอบสถาบันการเงิน ภายใต้ พรบ. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 โดยธนาคารแห่งประเทศไทย , ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : พ.ศ. 2526
- โสภณ รัตนากร , กฎหมายลักษณะหนี้ , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ , พ.ศ. 2535
- โสมนัส เทียงวิบูลย์วงศ์ , มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาบริษัทเงินทุน , คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : พ.ศ. 2531
- สรรพากร , กรม , มติ กพอ. ประจำปี 2528 , กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์ จำกัด , พ.ศ. 2528
- อวยพร ดันละมัย , คู่มือปฏิบัติภาษีเงินได้นิติบุคคล , กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์ , พ.ศ. 2525

_____ . , ภาษีเงินได้นิติบุคคล (เอกสารประกอบการสอน กฎหมายภาษีอากร 1) , คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. 2527

อาภรณ์ นารณดิติก , ปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคล , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ ,
พ.ศ. 2520

_____ . , ปัญหาภาษีอากรเกี่ยวกับการคำนวณรายได้-รายจ่าย , กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษร
สัมพันธ์ , พ.ศ.2522.

ภาษาต่างประเทศ

Internal Revenue Code(Income Tax § 1-999) Volum 1 , CCH Tax Law Staff Publication , CCH
INCORPORATED 4025 W. Peterson Ave. Chicago USA , IL 60646-6085 (1994)

Tax Equity and Fiscal Responsibility Act of 1982 Law and Explanation ; Commerce Clearing
House,Inc , CCH Editorial Staff Publication ; USA (1982)

Tax Reform Act of 1986 Law and Control Committee Reports ; Commerce Clearing ouse ,
Inc , CCH Tax Law Edit ; USA (1986)

The Challenges of Hedge Accounting , Journal of Accountancy , November (1989)

Beckman , Theodore N. And Foster Ronald S. ; Credit And Collections ; New York St. Louis
Sanfrancisco ; London ; Sydney (1969)

Don J. Summa , CPA ; Working with the Revenue Code - 1972 ; American Institute of Certified
Public Accountants , Inc. (1971)

Frederick Manson ; Tip.s on Collecting Past Due Account ; Burroughs Clearing House ;
(1975)

Hock , Soon Ghoo ; **1989 Singapore Master Tax Guide** ; CCH ASIA LIMITED , Singapore
(1989)

James W.Pratt , Jane O.Burn , William N.Kulsrad ; **Corporate , Partnership , Estate And Gift
1988 Editor** , Dame Publication (1987)

Matthew Bender ; **Federal Income Taxation of Corporations Filing Consolidated
Returns** ; Edited by Herbert J. lerner ; New York (1984)

Merwyn Lewis ; **British Tax Law** , Macdonald and Evans Ltd. (1977)

Paton Villiam and Littleton ; **A.C. An Introduction to Corporate Accounting Standard** , AAA
Monograph Series No.3 : (1965)

Ray M. Sommerfele , Hershel M.Aanderson ; **An Introduction to Taxation 1988 Edition** ;
Wood Head - Faulkner Limited ; English (1988)

Robert Willott ; **Current Accounting Law and Practice** , Sweet & Maxwell ; (1976)

Walter C.M. Woon , **Commercial Law of Singapore : An Introduction** ; Cambridge ;
Woodhead - Faulkner Limited (1986)

William A. Klein ; **Business Organization And Finance : Legal And Economic Principles** ,
Mineola , New York , The Foundation Press, Inc. (1980)

ภาคผนวก

แถลงการณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11
เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

คำนำ

1. มาตรฐานนี้เป็นแถลงการณ์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับลูกหนี้ ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และลูกหนี้ที่เรียกเก็บไม่ได้
2. ลูกหนี้เป็นสิทธิเรียกร้องอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้ในการที่จะให้ชำระหนี้ด้วยเงินสด หรือทรัพย์สิน อื่นๆ โดยคาดว่าจะได้รับชำระเต็มจำนวนเมื่อถึงกำหนดชำระ
3. ลูกหนี้จัดเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งของกิจการ และแสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับนั้น ก็คือ จำนวนที่คาดว่าจะเก็บได้

คำนิยาม

4. คำศัพท์ที่ใช้ในการแถลงการณ์ฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

“ลูกหนี้การค้า” หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินการค้าตามปกติของธุรกิจ และจะมีชื่อบัญชีแตกต่างกันได้ตามประเภทของธุรกิจ เช่น ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง บัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ กิจการประกันภัย หมายถึง บัญชีเบี้ยประกันภัยค้างรับ เงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันต่อ และเงินให้กู้ยืม

“ลูกหนี้อื่น” หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินการค้าตามปกติของธุรกิจ เช่น

- ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
- เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ และบริษัทร่วม
- รายได้อื่นค้างรับ

“หนี้สูญ” หมายถึง ลูกหนี้ที่ได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และได้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

“หนี้สงสัยจะสูญ” หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

“ค่าเผื่อนี้สูญ” หรือ “ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ” หมายถึงจำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบการเงิน เพื่อให้คงเหลือมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดหมายว่าจะเก็บไม่ได้

ข้ออภิปราย

5. ในสภาพความเป็นจริงทางธุรกิจ แม้ลูกหนี้โดยส่วนใหญ่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด หรือตามที่คาดหมายไว้ แต่ก็มักมีกรณีที่ลูกหนี้บางรายไม่ชำระหนี้ และในทางปฏิบัติจะไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าลูกหนี้รายใดจะไม่ชำระหนี้ จนกว่าจะถึงกำหนดชำระหรือได้มีการทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว ทำให้มูลค่าของลูกหนี้ที่จะแสดงในงบการเงินมีจำนวนสูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้น จึงต้องมีการประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ขึ้นจำนวนหนึ่งกันไว้เป็นค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งมีลักษณะเป็นบัญชีปรับมูลค่านำไปหักลดบัญชีลูกหนี้ เพื่อให้แสดงมูลค่าสุทธิที่ใกล้เคียงกับมูลค่าตามความเป็นจริง
6. การบันทึกลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ มีวิธีปฏิบัติโดยทั่วไป 2 วิธี คือ
 - 6.1 ไม่บันทึกรายการจนกว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีลูกหนี้สูญจริง จึงบันทึกเป็นผลเสียหายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยการเดบิตบัญชีหนี้สูญซึ่งเป็นบัญชีค่าใช้จ่าย และเครดิตบัญชีลูกหนี้ วิธีนี้เรียกว่า วิธีตัดจำหน่ายโดยตรง
 - 6.2 ประมาณจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ โดยคำนวณจากยอดขาย หรือจากยอดลูกหนี้แล้วบันทึกจำนวนที่ประมาณขึ้นนั้น โดยเดบิตบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นบัญชีค่าใช้จ่ายและเครดิตบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้ คือ

ในทางปฏิบัติวิธีตัดจำหน่ายโดยตรง เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก แต่มีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชี อีกทั้ง มูลค่าของลูกหนี้ที่แสดงในงบดุลก็มีได้อยู่ในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจริง วิธีนี้จึงเป็นวิธีที่ไม่เป็นที่ยอมรับ เว้นแต่ว่าหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีจำนวนที่ไม่มียกสำคัญ

วิธีตั้งค่าเผื่อ เป็นวิธีที่ถูกต้อง ตามหลักการบัญชีว่าด้วยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชีและบัญชีลูกหนี้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี จะแสดงในมูลค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แม้ว่าวิธีนี้จะต้องมีการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญขึ้นก็ตาม การประมาณอาจทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาพของตลาดในปัจจุบันและการวิเคราะห์ยอดลูกหนี้ค้างชำระ

เนื่องจากจำนวนเงินของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้มีลักษณะเป็นผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น วิธีตั้งค่าเผื่อจะเป็นวิธีที่เหมาะสมก็ต่อเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าทรัพย์สินจะมีมูลค่าน้อยลงและผลเสียหายนั้น สามารถประมาณได้โดยสมเหตุสมผล

วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ

7. วิธีที่นิยมใช้กันมีดังนี้
 - 7.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขาย วิธีนี้ กิจการจะต้องวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ เทียบเป็นอัตราส่วนกับยอดขาย คือ
 - 7.1.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขายรวม โดยถือว่าการขายเป็นรายการที่ก่อให้เกิดลูกหนี้ และอัตราส่วนของการขายสัมพันธ์กับจำนวนหนี้ที่เก็บไม่ได้
 - 7.1.2 คำนวณเป็นร้อยละของยอดขายเชื่อ โดยถือว่าการขายเชื่อสัมพันธ์โดยตรงกับลูกหนี้ ส่วนการขายเงินสดไม่ได้ก่อให้เกิดลูกหนี้แต่อย่างใด
 - 7.2 คำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยการวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่ผ่านมา กิจการจะสามารถประมาณอัตราร้อยละของลูกหนี้ ที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ต่อยอดลูกหนี้ที่คงค้างอยู่ได้ดังนี้
 - 7.2.1 คำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ โดยถือว่าอัตราส่วนของจำนวนหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทั้งหมดจะคงที่
 - 7.2.2 คำนวณโดยการจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระ ลูกหนี้กลุ่มที่ค้างชำระนานจะนำมาคำนวณหาจำนวนหนี้สงสัยจะสูญด้วย อัตราร้อยละที่สูงกว่าลูกหนี้ที่เริ่มค้างชำระเกินกำหนด โดยถือว่าลูกหนี้ที่ค้างชำระนานจะมีโอกาสไม่ชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ที่เริ่มเกิดขึ้น
 - 7.3 คำนวณโดยพิจารณาลูกหนี้แต่ละราย และจะรวมเฉพาะรายที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญ วิธีนี้อาจจะกระทำได้ยากในทางธุรกิจที่มีลูกหนี้จำนวนมากราย

ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญ

8. แนวความคิดสำหรับลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญมีสองแนวความคิด แนวความคิดแรกเห็นว่าลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาควรพิจารณาเฉพาะลูกหนี้การค้าเท่านั้น โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้การค้าเป็นลูกหนี้ส่วนใหญ่ของกิจการและเกิดจากการดำเนินธุรกิจโดยตรงของกิจการ ในขณะที่ลูกหนี้อื่นมีจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญและไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี การนำหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้อื่นไปถือเป็นค่าใช้จ่ายจะไม่สัมพันธ์กับรายได้ที่เกิดขึ้น อีกทั้งจะเป็นการยุ่งยากในการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้อื่นแต่ละรายซึ่งมีลักษณะไม่เหมือนกัน

อีกแนวความคิดหนึ่งเห็นว่า ลูกหนี้ที่จะนำมาพิจารณาหนี้สงสัยจะสูญควรพิจารณาลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น โดยมีเหตุผลว่าลูกหนี้อื่นก็มีโอกาสที่จะไม่ชำระหนี้เช่นกัน ถ้าหากลูกหนี้อื่นไม่ชำระหนี้ และไม่ได้ลดมูลค่าลงด้วยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้ว จะทำให้ลูกหนี้แสดงในงบการเงินด้วยมูลค่าที่สูงเกินกว่าที่จะได้รับชำระ

การตัดจำหน่ายหนี้สูญ

9. เมื่อมีการทวงถามหนี้จากลูกหนี้จนถึงที่สุดแล้ว ลูกหนี้ก็ยังไม่ชำระหนี้และกิจการได้มีการดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากรแล้ว ให้กิจการตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ โดยเดบิตบัญชีหนี้สูญ และเครดิตบัญชีลูกหนี้ และในขณะเดียวกันก็ให้ลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวนเดียวกัน โดยเดบิตบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและเครดิตบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ
10. ในกรณีที่กิจการต้องการตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ เมื่อคาดหมายได้ค่อนข้างแน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้ และยังคงตัดจำหน่ายตามกฎหมายภาษีอากรไม่ได้ อาจจะเป็นการสมควรที่จะตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ โดยการลดจำนวนลูกหนี้ลงพร้อมกับจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ อย่างไรก็ตาม มีผู้โต้แย้งว่า ถ้าไม่อาจตัดเป็นหนี้สูญได้อย่างแท้จริงแล้ว ก็ไม่ควรตัดจำหน่ายจากบัญชี ควรจะยังคงอยู่ที่บัญชีลูกหนี้และบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเช่นเดิม เพราะแม้จะคงอยู่ก็มิได้ทำให้ลูกหนี้สิทธิแสดงมูลค่าเปลี่ยนแปลงไป แต่ก็มีผู้โต้แย้งว่า ถ้าหากยังคงให้มีอยู่ในบัญชี และสะสมเป็นเวลานานจะทำให้เกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติทางการบัญชี เพราะมีจำนวนมาก

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ

11. ในกรณีที่หนี้สงสัยจะสูญคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ในบางครั้ง อาจพบว่าหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้น้อยกว่าจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งอยู่ในบัญชีแล้ว ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะจำนวนลูกหนี้ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับรอบระยะเวลาบัญชีปีก่อน หรือได้รับชำระเงินจากลูกหนี้คาดว่าจะสูญ ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนหนี้สงสัยจะสูญทั้งหมด ดังนั้น จึงควรปรับปรุงจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้คงเหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ เพราะมีฉะนั้นแล้ว จะทำให้มูลค่าของลูกหนี้แสดงไว้ต่ำไป การปรับปรุงนี้อาจกระทำได้สองวิธี คือให้ถือเป็นรายได้ของกิจการ แต่มีผู้โต้แย้งว่ารายการปรับปรุงดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะการเกิดของรายได้แต่เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีเท่านั้น อีกวิธีหนึ่ง คือนำไปลดค่าใช้จ่ายลง ซึ่งก็มีผู้โต้แย้งเช่นกันโดยให้เหตุผลว่าจะทำให้การแสดงค่าใช้จ่ายจริงมีจำนวนต่ำไป

หนี้สูญได้รับคืน

12. ในบางรอบระยะเวลาบัญชี กิจการอาจจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ได้จำหน่ายเป็นหนี้สูญไปแล้ว วิธีการบัญชีอาจกระทำได้ โดยถือเอาเงินที่ได้รับเป็นรายได้อื่น หรือนำไปเพิ่มบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ผู้สนับสนุนวิธีแรกให้เหตุผลว่า เมื่อกิจการได้จำหน่ายลูกหนี้รายใดเป็นสูญแล้วก็ถือว่าความสัมพันธ์กับลูกหนี้รายนั้นสิ้นสุดลงและกระบวนการเกี่ยวเนื่องกับการขายและชำระเงิน

ครบถ้วนแล้วสำหรับลูกหนี้รายนั้น หากมีการชำระเงินในภายหลังถือว่าเป็นการได้รับเงินโดยไม่
ได้คาดหวังไว้ จึงควรถือเป็นรายได้อื่น

ผู้สนับสนุนวิธีที่สองเห็นว่า ถ้าหากลูกหนี้ที่จำหน่ายเป็นสูญแล้วชำระหนี้ให้กิจการ
การลงบัญชีกลับรายการเดิมโดยการตั้งบัญชีลูกหนี้รายนั้นขึ้นใหม่ และเพิ่มบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัย
จะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน โดยเสมือนหนึ่งว่า ไม่เคยจำหน่ายหนี้นั้นเป็นสูญมาก่อน และลง
รายการชำระเงินที่ได้รับนั้นเป็นการชำระหนี้ตามปกติ

ในกรณีที่การตัดหนี้สูญเป็นไปตามเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร

การลงรายการหนี้สูญได้รับคืน คือ

- (1) เดบิตตั้งบัญชีลูกหนี้ขึ้นใหม่ และเครดิตหนี้สูญได้รับคืน ซึ่งถือเป็นรายได้อื่น
- (2) ลงบัญชีรับเงินสด และเครดิตบัญชีลูกหนี้

ในกรณีที่การตัดหนี้สูญเป็นเพียงรายการทางการบัญชี

การลงรายการหนี้สูญไม่ได้รับคืน คือ

- (1) เดบิตตั้งบัญชีลูกหนี้ขึ้นใหม่ และเครดิตบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการกลับ
รายการที่ลงไว้ในตอนตัดจำหน่ายบัญชี
- (2) ลงบัญชีรับเงินสด และเครดิตบัญชีลูกหนี้

ด้านภาษีอากร

13. ให้นำยอดตามที่ปรากฏในบัญชีลูกหนี้สงสัยจะสูญในงบกำไรขาดทุนไม่ว่าจะเป็นยอดเดบิต หรือ
เครดิตมารวมในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล กล่าวคือ ถ้าเป็นยอด
เดบิต ให้นำไปบวกเพิ่มกำไรสุทธิ แต่ถ้าเป็นยอดเครดิตให้นำไปหักกำไรสุทธิ

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

14. มีทั้งผู้ได้แย้งและสนับสนุนให้เปิดเผยวิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญไว้ในนโยบายการบัญชีของ
กิจการ ผู้สนับสนุนให้เหตุผลว่า วิธีประมาณหนี้สงสัยจะสูญมีหลายวิธี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป
จึงควรที่จะเปิดเผยวิธีที่กิจการเลือกใช้เป็นนโยบายการบัญชี สำหรับผู้ได้แย้งให้เหตุผลว่า ถึงแม้ว่า
วิธีประมาณหนี้สงสัยจะสูญจะมีหลายวิธี แต่ละวิธีต่างก็มุ่งผลในการประมาณให้ได้จำนวนที่ใกล้

เทียบกับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงวิธีประมาณการจึงอาจเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ดังนั้น ถ้าหากกิจการถือเป็นนโยบายทางการบัญชีแล้ว เมื่อเปลี่ยนวิธีประมาณการก็จะทำให้ถือได้ว่ากิจการมิได้ถือปฏิบัติวิธีการบัญชีหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานการบัญชีและการรายงาน

15. กิจการควรจะการประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีและตั้งเป็นบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนำไปลดมูลค่าของลูกหนี้ เพื่อให้แสดงมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ตามจำนวนที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้
16. การพิจารณาจำนวนหนี้สงสัยจะสูญให้พิจารณาทั้งลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และให้พิจารณาแยกต่างหากจากกัน
17. การประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ควรใช้วิธีการประมาณที่เหมาะสมกับลักษณะลูกหนี้ของกิจการแต่ละแห่ง ถ้าหากสภาพของลูกหนี้โดยทั่วไปเปลี่ยนแปลง ก็ควรจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการประมาณให้เหมาะสมกับลักษณะของลูกหนี้ในขณะนั้น และไม่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชี
18. อัตราร้อยละที่นำมาใช้ในการประมาณการจะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงเสมอเพื่อให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงของธุรกิจ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้น ของแต่ละกิจการ
19. จำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ประมาณได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนที่แสดงในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่แล้ว ถ้าหากจำนวนที่ประมาณได้มากกว่าก็ต้องเพิ่มให้เท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ โดยถือเป็นหนี้สงสัยจะสูญแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน แต่ถ้าจำนวนที่ประมาณได้มีน้อยกว่าจำนวนที่แสดงอยู่ในบัญชี ก็ให้ลดจำนวนในบัญชีลงให้เหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ และรายการหนี้สงสัยจะสูญจะแสดงเป็นยอดเครดิตภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน
20. ถ้าได้มีการติดตามทวงถามหนี้จนถึงที่สุดแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับชำระหนี้ และหนี้สูญนั้นเข้าเกณฑ์ที่จะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิตามกฎหมายภาษีอากร ก็ให้ตัดจำหน่ายบัญชีลูกหนี้รายนั้นไปสู่บัญชีหนี้สูญและขณะเดียวกันก็ให้ลงบัญชีกลับรายการบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน
21. ในกรณีที่คาดหมายได้ค่อนข้างแน่นอนว่า จะไม่ได้รับชำระหนี้ และยังคงจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญตามกฎหมายภาษีอากรไม่ได้ กิจการอาจจะตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญในทางบัญชีได้โดยลดจำนวนลูกหนี้ลง พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อสงสัยจะสูญ
22. ในกรณีที่ได้รับเงินคืนจากลูกหนี้ที่ไม่จำหน่ายบัญชีเป็นหนี้สูญไปแล้ว หรือกิจการสามารถติดตามทวงถามได้ในภายหลัง ให้บันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืน ดังนี้

- 22.1 ในกรณีการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญเป็นไปตามเกณฑ์กฎหมายภาษีอากร ให้บันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนเป็นรายได้อื่น
- 22.2 ในกรณีการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้เป็นสูญเป็นเพียงรายการทางบัญชี ให้กลับรายการที่ได้บันทึกไว้ตอนจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ และลงรายการรับชำระหนี้

การเปิดเผยข้อมูล

23. การเปิดเผยในงบการเงินให้แสดงบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้อื่นก็ให้แสดงเป็นรายการหักจากลูกหนี้อื่นที่เกี่ยวข้อง
24. ในกรณีที่แสดงลูกหนี้ในงบดุลด้วยมูลค่าสุทธิ ให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

วันถือปฏิบัติ

25. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 11 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญนี้ ให้เริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลัง วันที่ 1 กรกฎาคม 2532 เป็นต้นไป

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์
ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 พ.ศ. 2528 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยออกตามความใน มาตรา 15 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2522

ข้อ 2. ภายใต้บังคับแห่งข้อ 7 สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ได้แก่

(1) สิทธิเรียกร้องซึ่งได้ปฏิบัติการโดยสมควร เพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว

(2) สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

(3) สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุดเสียหายหรือหมดราคา

ข้อ 3. สิทธิเรียกร้องที่เรียกคืนไม่ได้ตาม ข้อ 2. (1) นั้น ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกัน ดังต่อไปนี้

(1) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไปและไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(2) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่น มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(3) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเจดีย์ทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง และในกรณีนั้นๆ ได้มีคำบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ

(4) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือ ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งที่สุดแล้ว

ข้อ 4. สิทธิเรียกร้องที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ได้แก่

- (1) สิทธิเรียกร้องที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นประกัน หรือมีทรัพย์สินเป็นประกันไม่คุ้มหนี้ หรือไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เฉพาะส่วนที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้
- (2) สิทธิเรียกร้องอื่นเฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาจริง กับ ราคาตามบัญชีที่สูงกว่าราคาจริง ทั้งนี้ ราคาจริงของสินทรัพย์นั้นให้ถือตามราคาซื้อขายในตลาด หรือตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

ข้อ 5. สิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตาม ข้อ 4 (1) นั้น ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อรวมกัน ดังต่อไปนี้

- (1) มีคำสั่งศาลให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้
- (2) ลูกหนี้หยุดดำเนินกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี
- (3) ลูกหนี้ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใดๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่นออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน
- (4) ลูกหนี้มีฐานะการเงินไม่มั่นคงหรือความสามารถในการหารายได้ต่ำอันแสดงถึงความสามารถในการชำระอ่อน
- (5) ธนาคารพาณิชย์ติดต่อลูกหนี้ไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบ หรือลูกหนี้ไปเสียจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญาโดยไม่แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ
- (6) ผู้ค้ำประกันหนี้เข้าเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวข้างต้น
- (7) ธุรกิจของลูกหนี้ไม่ปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง
- (8) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อยื่นฟ้อง
- (9) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อยื่นฟ้องในคดีล้มละลาย
- (10) ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุน เป็นเวลาดังแต่สามปีติดต่อกันขึ้นไป เว้นแต่แสดงให้เห็นได้ว่ากิจการของลูกหนี้มีลู่วางทำกำไรพอชดเชยผลขาดทุน
- (11) ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ย เป็นเวลาเกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไป เว้นแต่แสดงให้เห็นว่าจะได้รับชำระหนี้คืนครบเมื่อมีการเรียกให้ชำระหนี้
- (12) ลูกหนี้ได้ขอผ่อนเวลาการชำระหนี้ไว้ แต่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน หรือ
- (13) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสิทธิเรียกร้องนั้น คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

ข้อ 6. ธนาคารพาณิชย์ใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้สั่งให้ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ออกจากบัญชี หรือให้กันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้รายได้อยู่แล้ว ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ 7. สินทรัพย์ตาม ข้อ 2 ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้ตัดออกจากบัญชีแล้ว หากภายหลังกลับได้รับชำระหนี้คืนในรอบระยะเวลาบัญชีใด ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นนำมาบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ข้อ 8. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 28 มีนาคม 2529

กำจร สติรกุล

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์
ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 23 ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา 49 และมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดไว้ ดังนี้

ข้อ 1. สินทรัพย์ที่ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ ได้แก่

(1) สิทธิเรียกร้องซึ่งได้ปฏิบัติการโดยสมควร เพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว

(2) สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

(3) สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุดเสียหายหรือหมดราคา

ข้อ 2. สินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ ได้แก่

(1) สิทธิเรียกร้องที่ไม่มีทรัพย์สินเป็นประกัน หรือมีทรัพย์สินเป็นประกันไม่คุ้มหนี้ หรือไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย เฉพาะส่วนที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้

(2) สินทรัพย์อื่น เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาจริงกับราคาตามบัญชีที่สูงกว่าราคาจริง ทั้งนี้ ราคาจริงของสินทรัพย์นั้นให้ถือตามราคาซื้อขายในตลาดหรือตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ

สิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตาม (1) นั้น ให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกัน ดังต่อไปนี้

ก. มีคำสั่งศาลให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้

ข. ลูกหนี้หยุดดำเนินกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี

ค. ลูกหนี้ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใดๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่น ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน

ง. ลูกหนี้มีฐานะการเงินไม่มั่นคงหรือความสามารถในการหารายได้ต่ำอันแสดงถึงความสามารถในการชำระอ่อน

จ. บริษัทติดต่อลูกหนี้ไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบ หรือลูกหนี้ไปเสียจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญาโดยไม่แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ทราบ

ฉ. ผู้ค้ำประกันหนี้เข้าเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวข้างต้น

- ข. ธุรกิจของลูกหนี้ไม่ปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง
- ข. บริษัทกำลังดำเนินคดี หรือจะดำเนินคดีกับลูกหนี้เพื่อบังคับชำระหนี้
- ฅ. ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุน เป็นเวลาดังแต่สามปีติดต่อกันขึ้นไป
- ญ. ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยเป็นเวลาเกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไป
- ฎ. ลูกหนี้ได้ขอผ่อนเวลาการชำระหนี้ไว้ แต่คิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน
- ฏ. มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสิทธิเรียกร้องนั้น คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ

ข้อ 3. บริษัทใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้สั่งการให้ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ออกจากบัญชี หรือให้กันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ รายใดอยู่แล้ว ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้บริษัทนั้นปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ 4. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 มีนาคม 2527

นกุล ประจวบเหมาะ
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันการเงิน		แบบ ก.	
งบดุล			
ณ วันที่.....พ.ศ.....และ พ.ศ.....			
สินทรัพย์		25.....	25.....
		บาท	บาท
1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร			
1.1 เงินสดและเงินฝากธนาคารในประเทศ		0000	0000
1.2 เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ		0000	0000
รวมเงินสดและเงินฝากธนาคาร		0000	0000
2. บัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย		0000	0000
3. หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน		0000	0000
4. เงินลงทุนในหลักทรัพย์			
4.1 หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน		0000	0000
4.2 หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต		0000	0000
(ราคาตลาด.....บาท ปี พ.ศ.....และ.....บาท ปี พ.ศ.....)			
4.3 หลักทรัพย์อื่น		0000	0000
รวมเงินลงทุนในหลักทรัพย์		0000	0000
5. เงินให้สินเชื่อ		0000	0000
6. ดอกเบี้ยค้างรับ		0000	0000
รวมเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ		0000	0000
7. หักจำนวนกันไว้เพื่อหนี้สงสัยจะสูญ		0000	0000
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		0000	0000
8. ทรัพย์สินรอการขาย		0000	0000
9. ภาระของลูกค้านำจากการรับรอง		0000	0000
10. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์		0000	0000
11. สินทรัพย์อื่น		0000	0000
รวมสินทรัพย์		0000	0000
12. ภาระของลูกค้านำตามตัวเงินที่ยังไม่ครบกำหนด		0000	0000
รวม		0000	0000

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

แบบ ก.

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

	25.....	25.....
	บาท	บาท
13. เงินฝาก		
13.1 เงินสดและเงินฝากธนาคารในประเทศ		
13.1.1 มีดอกเบี้ย	0000	0000
13.1.2 ไม่มีดอกเบี้ย	0000	0000
13.2 เงินฝากในต่างประเทศ		
13.2.1 มีดอกเบี้ย	0000	0000
13.2.2 ไม่มีดอกเบี้ย	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมเงินฝาก	<u>0000</u>	<u>0000</u>
14. บัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย	0000	0000
15. หนี้สินจำนองเมื่อทวงถาม	0000	0000
16. หลักทรัพย์ขาย โดยมีสัญญาซื้อคืน	0000	0000
17. เงินกู้ยืม		
17.1 เงินกู้ยืมระยะสั้น		
17.1.1 ในประเทศ	0000	0000
17.1.2 ต่างประเทศ	0000	0000
17.2 เงินกู้ยืมระยะยาว	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมเงินกู้ยืม	<u>0000</u>	<u>0000</u>
18. เงินทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ	0000	0000
19. ภาระของธนาคารจากการรับรอง	0000	0000
20. หนี้สินอื่น	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมหนี้สิน	<u>0000</u>	<u>0000</u>

	25.....	25.....
	บาท	บาท
21. ส่วนของผู้ถือหุ้น		
21.1 ทุนเรือนหุ้น		
21.1.1 ทุนจดทะเบียน	0000	0000
21.1.2 ทุนที่ออกและชำระแล้ว	0000	0000
21.2 ส่วนล้มมูลค่าหุ้น	0000	0000
21.3 กำไรสะสม		
21.3.1 จัดสรรแล้ว		
21.3.1.1 สำรองตามกฎหมาย	0000	0000
21.3.1.2 สำรองอื่น	0000	0000
21.3.2 ยังไม่ได้จัดสรร	0000	0000
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	0000	0000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	0000	0000
22. ภาระของธนาคารตามตัวเงินที่ยังไม่ครบกำหนด	0000	0000
รวม	0000	0000

ภาระผูกพันในภายหน้าที่สำคัญ

	บาท
23. การรับอวัลต์ตัวเงินและการค้ำประกันการกู้ยืมเงิน	0000
24. เล็ตเตอร์ออฟเครดิต	0000

.....
()

.....
()

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(สถาบันการเงิน)

บัญชีกำไรขาดทุน

สำหรับงวด.....สิ้นสุดวันที่.....พ.ศ.....และ พ.ศ.....

	25.....	25.....
	บาท	บาท
1. รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล		
1.1 เงินให้สินเชื่อและเงินฝาก	0000	0000
1.2 หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน	0000	0000
1.3 หลักทรัพย์อื่น	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	<u>0000</u>	<u>0000</u>
2. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		
2.1 เงินฝาก	0000	0000
2.2 เงินกู้ยืมระยะสั้น	0000	0000
2.3 เงินกู้ยืมระยะยาว	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	0000	0000
3. ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	0000	0000
4. รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย		
4.1 ค่าธรรมเนียมและบริการ	0000	0000
4.2 กำไรจากการปริวรรต	0000	0000
4.3 รายได้อื่น	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	<u>0000</u>	<u>0000</u>
5. ค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย		
5.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	0000	0000
5.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่	0000	0000
5.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์	0000	0000
5.4 ค่าภาษีอากร	0000	0000
5.5 ค่าธรรมเนียมและบริการ	0000	0000
5.6 ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>0000</u>	<u>0000</u>
รวมค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ย	<u>0000</u>	<u>0000</u>

6. กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าภาษีเงินได้และรายการพิเศษ	0000	0000
7. ค่าภาษีเงินได้	<u>0000</u>	<u>0000</u>
8. กำไร (ขาดทุน) ก่อนรายการพิเศษ	0000	0000
9. รายการพิเศษ	<u>0000</u>	<u>0000</u>
10. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>0000</u>	<u>0000</u>
11. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น		
11.1 กำไร (ขาดทุน) ก่อนรายการพิเศษ	0000	0000
11.2 รายการพิเศษ	<u>0000</u>	<u>0000</u>
11.3 กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>0000</u>	<u>0000</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(สถาบันการเงิน)

แบบ ข.

งบดุล

ณ วันที่.....

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
	บาท		บาท
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0000	เงินฝาก	0000
บัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย	0000	บัญชีระหว่างธนาคารที่มีดอกเบี้ย	0000
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	0000	หนี้สินจำนองเมื่อทวงถาม	0000
เงินลงทุนในหลักทรัพย์		หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	0000
หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน		เงินกู้ยืม	0000
(มีภาระผูกพัน.....บาท)	0000	เงินลงทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ	0000
หลักทรัพย์อื่น	0000	ภาระของธนาคารจากการรับรอง	0000
รวมเงินลงทุนในหลักทรัพย์	0000	หนี้สินอื่น	0000
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ		รวมหนี้สิน	0000
(หักจำนวนกันไว้หนี้สงสัยจะสูญแล้ว)	0000	ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ทรัพย์สินรอการขาย	0000	ทุนชำระแล้ว	0000
ภาระของลูกค้านำการรับรอง	0000	ส่วนล้ำมูลค่าหุ้นและสำรอง	0000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	0000	กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	0000
สินทรัพย์อื่น	0000	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	0000
รวมสินทรัพย์	0000	รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	0000
ภาระของลูกหนี้ตามตัวเงินที่ยังไม่ครบกำหนด	0000	ภาระของธนาคารตามตัวเงินที่ยังไม่ครบกำหนด	0000
รวม	0000	รวม	0000

ภาระผูกพันในภายหน้าที่สำคัญ

	บาท
การรับอาวัลตัวเงินและการค้ำประกันการกู้ยืมเงิน	0000
เล็ดเตอร์ออฟเครดิต	0000

รายงานผู้สอบบัญชี

.....

 (สำนักงานสอบบัญชี)

 (ที่ตั้งสำนักงาน) (.....)

 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
 วันที่..... ทะเบียนเลขที่.....

แบบ ข.

(สถาบันการเงิน)

บัญชีกำไรขาดทุน

สำหรับงวด.....สิ้นสุดวันที่.....

บาท

รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	0000
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	0000
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	0000
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	0000
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิหลังหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	0000
รายได้ที่มีไขดอกเบี้ย	0000
ค่าใช้จ่ายที่มีไขดอกเบี้ย	0000
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าภาษีเงินได้และรายการพิเศษ	0000
ค่าภาษีเงินได้	0000
รายการพิเศษ	0000
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	0000
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น	0000
	<u>0000</u>

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 159 (พ.ศ.2526)
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2513 และมาตรา 9 (9) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการ หรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้รวมเป็นเงินได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหนี้ที่ผู้เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นหนี้ ไม่ว่าจะหนี้ที่เกิดขึ้นก่อน หรือในขณะที่ผู้นั้นเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ

(2) ต้องเป็นหนี้ที่มีหลักฐานโดยชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

(3) ต้องมีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณี หรือมีการฟ้องคดีแล้ว และไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า

(ก) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(ข) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่น มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อน เป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(ค) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเกลี้ยหนี้ ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง และในกรณีนั้นๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ

(ง) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลายและในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือ ลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งสุดท้ายแล้ว

ในกรณีลูกหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย มีจำนวนรวมกันไม่เกิน 20,000 บาท การจำหน่ายหนี้สูญออกจากบัญชีลูกหนี้จะกระทำได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใน (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) ก็ได้ ถ้าปรากฏว่าไม่มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และหากจะฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ

ข้อ 2. หนี้สูญที่เข้าลักษณะจำหน่ายหนี้จากบัญชีลูกหนี้ได้ตามข้อ 1. ในรอบระยะเวลาบัญชีใดให้ถือเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ข้อ 3. กฎกระทรวงนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2526 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2526

นายสุธี สิงห์เสนห์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ร.จ. เล่ม 100 ตอนที่ 66 วันที่ 27 เมษายน 2526)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 181 (พ.ศ. 2532)

ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2513 และมาตรา 65 ทวิ (9) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 159 (พ.ศ. 2526) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

ข้อ 2. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการ หรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้รวมเป็นเงินได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ ทั้งนี้ไม่รวมถึงหนี้ที่ผู้เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการเป็นลูกหนี้ ไม่ว่าหนี้นั้นจะเกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่ผู้เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ

(2) ต้องเป็นหนี้ที่มีหลักฐานโดยชัดเจนที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

(3) ต้องมีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณี หรือมีการฟ้องคดีแล้วและไม่ได้รับชำระหนี้โดยปรากฏว่า

(ก) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(ข) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่น มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อน เป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(ค) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง และในกรณีนั้น ได้มีคำสั่งหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ

(ง) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ได้มีการประนอมหนี้ กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้ นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ในกรณีหนี้ของลูกหนี้ แต่ละรายมีจำนวนรวมกันไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่นที่มีธนาคารหรือบริษัทเงินทุนดังกล่าว ในกรณีหนี้ของลูกหนี้ แต่ละรายมีจำนวนรวมกันไม่เกินสองหมื่นบาท ให้กระทำได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใน (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) ถ้าปรากฏว่าไม่มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และหากจะฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ

ข้อ 3. หนี้สูญที่เข้าลักษณะจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้ได้ตาม ข้อ 2 ในรอบระยะเวลาบัญชีใดให้ถือเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ข้อ 4. กฎกระทรวงนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใน หรือ หลังวันที่ 1 มกราคม 2532 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ.2532

นายประมวล สภาวสุ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ร.จ. ฉบับพิเศษ เล่ม 106 ตอนที่ 192 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2532)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 186 (พ.ศ. 2534)

ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2513 และมาตรา 65 ทวิ (9) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ 181 (พ.ศ.2532) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

ข้อ 2. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ 7

ข้อ 3. หนี้สูญที่จะจำหน่ายจากบัญชีลูกหนี้ต้องเป็นหนี้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นหนี้จากการประกอบกิจการ หรือเนื่องจากการประกอบกิจการ หรือหนี้ที่ได้รวมเป็นเงินได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหนี้ที่ผู้เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการเป็นลูกหนี้ ไม่ว่าจะหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่ผู้เป็นเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ

(2) ต้องเป็นหนี้ที่ยังไม่ขาดอายุความ และมีหลักเกณฑ์โดยชัดแจ้งที่สามารถฟ้องลูกหนี้ได้

ข้อ 4. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ในกรณีหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายมีจำนวนเกิน -500,000-บาท ขึ้นไป ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ได้ติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีโดยมีหลักฐานการติดตามทวงถามอย่างชัดแจ้งและไม่ได้รับชำระหนี้ โดยปรากฏว่า

(ก) ลูกหนี้ถึงแก่ความตายเป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(ข) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(2) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่ง หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีแพ่ง และในกรณีนั้นๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้ หรือ

(3) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

ข้อ 5. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ในกรณีหนึ่งของลูกหนี้แต่ละรายมีจำนวนไม่เกิน 500,000.- บาท ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ได้ดำเนินการตามข้อ 4 (1) แล้ว

(2) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีแพ่ง และศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้วหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีแพ่ง และศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้ว หรือ

(3) ได้ดำเนินการฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนั้นแล้วหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และศาลได้มีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้แล้ว

ในกรณีตาม (2) หรือ (3) กรรมการ หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้เป็นเจ้าของหนี้ต้องมีคำสั่งอนุมัติให้จำหน่ายหนี้เป็นหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ข้อ 6. การจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของธนาคาร หรือบริษัทเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ในกรณีหนึ่งของลูกหนี้แต่ละรายมีจำนวนไม่เกิน 200,000.- บาท ให้กระทำได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในข้อ 4 หรือ ข้อ 5 ถ้าปรากฏว่า ได้มีหลักฐานการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ตามสมควรแก่กรณีแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้และหากจะฟ้องลูกหนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายไม่คุ้มกับหนี้ที่จะได้รับชำระ

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับสำหรับการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่นที่มีธนาคารหรือบริษัทเงินทุนดังกล่าว ในกรณีหนึ่งของลูกหนี้แต่ละรายมีจำนวนไม่เกิน 100,000.- บาท ด้วย

ข้อ 7. หนี้ของลูกหนี้รายใดที่เข้าลักษณะตาม ข้อ 3. และได้ดำเนินการตาม ข้อ 4 ข้อ 5 หรือ ข้อ 6 ครบถ้วนแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีใด ให้จำหน่ายเป็นหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ และถือเป็นรายจ่ายใน

รอบระยะเวลาบัญชีนั้น เว้นแต่กรณีตามข้อ 5 (2) และ (3) ให้ถือเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่ศาลได้มีคำสั่งรับฟ้องคำขอเฉลี่ยหนี้ หรือคำขอรับชำระหนี้ แล้วแต่กรณี

ข้อ 8. กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดลงใน หรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2534

นายวีระพงษ์ รามางกูร
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ร.จ. เล่ม 108 ตอนที่ 194 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2534)

ประวัติผู้เขียน

นายกิริติ กิริติยุติ ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2513 ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ขณะจัดทำวิทยานิพนธ์ อายุ 25 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ ณ บ้านเลขที่ 129/17 หมู่ที่ 5 ซอยสมปรารถนา ถนนบางกรวยไทรน้อย ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11130.

ผู้จัดทำสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี นิติศาสตรมหาบัณฑิต (เกียรตินิยม) จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ณ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2534 ขณะศึกษาอยู่ผู้จัดทำได้สำเร็จการศึกษาในระดับเนติบัณฑิตไทย จากสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ปีการศึกษา 2535

ปัจจุบัน ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ทำงานอยู่ ณ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกชาติ จำกัด (มหาชน) เลขที่ 444 ชั้น 12 เอ อาคารเอ็มบีเค ทาวเวอร์ (มาบุญครอง) ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10330 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่กฎหมาย (ทนายความ)